



**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, 30 sierpnia 2023 roku



UNP: 3001-23-106242

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.12.2023

Pani

Emilia Cyfert

Naczelnik

Urzędu Skarbowego w Środzie Wlkp.

Ul. Harcerska 2,

63-000 Środa Wlkp.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3031 Urząd Skarbowy w Środzie Wielkopolskiej ul. Harcerska 2, 63-000 Środa Wielkopolska	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pani Emilia Cyfert	
Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Nr 13/2023 z 13 kwietnia 2022 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 1/2023.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
–	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Magdalena Stejbach – główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	20 kwietnia 2023 r.

Data zakończenia czynności kontrolnych	14 lipca 2023 r.
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Zasadność udzielonych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.
Kontrolowany obszar działalności	
Pobór i egzekucja.	
Cel kontroli	
Ocena prawidłowości prowadzonych postępowań podatkowych w zakresie udzielanych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych z uwzględnieniem okoliczności wywołanych pandemią COVID-19.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna z nieprawidłowościami.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

Przesłanką udzielenia ulg w spłacie zobowiązań podatkowych jest istnienie ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego. Decyzja w części dotyczącej weryfikacji tych przesłanek winna być rzetelnie uzasadniona i poprzedzona przeprowadzeniem odpowiedniego do danego przypadku postępowania dowodowego. Brak takiej weryfikacji może skutkować nieprawidłowościami, które powodują lub zwiększają ryzyko korupcji.

W rejestrze ryzyk Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu na 2022 r. zostało zdefiniowane ryzyko „Korupcja – przekroczenie uprawnień /niedopełnienie obowiązków w zakresie określonym we wniosku strony np. udzielania ulg w spłacie zobowiązań publicznoprawnych w związku z czynem korupcyjnym” odpowiadające tematowi kontroli, którego Naczelnik nie ujął w Planie Kontroli Funkcjonalnej przekazany do kontroli.

Podejmując się wyboru tematów objętych kontrolą funkcjonalną Naczelnik Urzędu Skarbowego winien dokonać samodzielnie oceny i wyboru tematów do kontroli z uwzględnieniem zagadnień obarczonych wysokim ryzykiem. Powinien również uwzględnić zagadnienia zawarte w Procedurze kontroli funkcjonalnej, w którym określono podstawowy zakres i minimalną częstotliwość czynności wykonywanych w ramach kontroli funkcjonalnej. Częstotliwość realizowanych czynności kontroli funkcjonalnych jest wyznaczana poziomem ryzyka określonego zgodnie z procedurą w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania Systemu Kontroli Zarządczej w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych urzędach województwa wielkopolskiego wdrożoną właściwym zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Badaniem objęto następujące zagadnienia:

1. Rozwiązania organizacyjne w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.
2. Ewidencjonowanie wniosków i podjętych rozstrzygnięć.

3. Prawidłowość prowadzonych postępowań o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:
 - 3.1 Terminowość wprowadzania wniosków i wydanych rozstrzygnięć w systemie POLTAXPlus.
 - 3.2 Gromadzenie i analiza materiału dowodowego oraz ocena kondycji finansowej wnioskodawcy.
 - 3.3 Przestrzeganie przepisów prawa, w tym:
 - formalna poprawność i zasadność wydanych rozstrzygnięć.
4. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu.
5. Aktualność i prawidłowość wystawiania upoważnień przez Naczelnika.
6. Prowadzone kontrole funkcjonalne w kontrolowanym zakresie i ich prawidłowość.

Zagadnienie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych skontrolowano w oparciu o akta postępowań, obejmujące sprawy wszczynane na wnioski podatników, które wpłynęły do Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej w 2022 r. oraz decyzje wydane na ich podstawie do dnia kontroli.

Badaniem objęto wybrane sprawy z raportu – (...) wygenerowanego przez p.o. Kierownika Referatu Spraw Wierzycielskich dla poszczególnych wniosków za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

W objętych badaniem szczegółowym 11 postępowaniach w sprawach o udzielenie ulg w spłacie:

- a. w 7 sprawach wydano pozytywne rozstrzygnięcie:
 1. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej w podatku od towarów i usług za wrzesień 2022 r. wraz z odsetkami za zwłokę, udzielono układu ratalnego.
 2. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2018 r., 2020 r., 2021 r., udzielono układu ratalnego.
 3. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2016 r. wraz z odsetkami za zwłokę, udzielono układu ratalnego.
 4. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie zapłaty zaległości podatkowej w zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne za 2021 r. wraz z odsetkami za zwłokę, udzielono układu ratalnego.
 5. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zaległości w podatku od towarów i usług za 12/2014 r., 12/2015 r., oraz 02,03,11/2016 r., udzielono układu ratalnego.

6. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowej w zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne w 2021 r. wraz z odsetkami za zwłokę, udzielono układu ratalnego.
7. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowej w podatku od spadków i darowizn, udzielono układu ratalnego.
- b. w 1 sprawie:
 1. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o odroczenie terminu zapłaty zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2021 r., odmówiono odroczenia terminu zapłaty.
- c. w 1 sprawie:
 1. (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie umorzenia zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń odmówiono wszczęcia postępowania podatkowego.
- d. w 2 sprawach umorzono postępowanie podatkowe
 - a) (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie umorzenia zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług za 6/2018 r., 10/2018 r., 11-12/2008 r., 2-3/2019 r., 8/2019 r., 11-12/2019 r., 4-12/2020 r., 1-12/2021 r. umorzono postępowanie podatkowe na wniosek.
 - b) (...)
 - po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o odroczenie terminu zapłaty zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za 5/2022 r., umorzono postępowanie podatkowe na wniosek.

Ponadto, wytypowane sprawy z zakresu postępowań podatkowych o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych zakwalifikowano według następujących kryteriów:

1. udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych osobom nieprowadzącym działalności gospodarczej – łącznie 3 sprawy, w tym:
 - a. rozstrzygnięcia pozytywne: 3 sprawy.
2. udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorcom – łącznie 8 spraw, w tym:
 - a) rozstrzygnięcia pozytywne udzielające pomoc de minimis: 4 sprawy,
 - b) rozstrzygnięcia negatywne: 4 sprawy:
 - 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania,
 - 2 umorzenia postępowania jako bezprzedmiotowe,
 - 1 odmowa odroczenia terminu zapłaty.

1. Rozwiązania organizacyjne w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych

Od 1 września 2021 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej nadany Zarządzeniem Nr 150/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 13 sierpnia 2021 r. zmieniony Zarządzeniem nr 34/2022 z 24 lutego 2022 r.

Od 1 listopada 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej nadany Zarządzeniem Nr 152/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 19 października 2022 r.

Zagadnienie, dotyczące spraw, w szczególności: ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz innych ulg przewidzianych przepisami prawa, w tym ulg w spłacie należności pieniężnych przypadających państwom członkowskim i państwom trzecim przypisane zostało w § 12 pkt 6, lit. a obu Regulaminów organizacyjnych Referatowi Spraw Wierzycielskich, znajdującemu się w Pionie Poboru i Egzekucji nadzorowanym przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Panią Emilię Cyfert.

Nadzór nad pracą Referatu Spraw Wierzycielskich w okresie objętym kontrolą wyglądał następująco:

- od 1 stycznia 2022 r. do 24 lutego 2022 r. kierownikiem referatu była B.P,
- od 25 lutego 2022 r. do 14 marca 2022 r. nadzór nad pracą komórki sprawowała A. D – pracownik komórki SEW zastępujący kierownika referatu.

A. D zastępowała B. P również w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 24 lutego 2022 r. w czasie urlopu wypoczynkowego B. P, poza dniami: 3, 4, 5, 7, 10, 19 i 26 stycznia 2022 r. oraz 3, 9, 24 lutego 2022 r.,

- od 15 marca 2022 r. obowiązki kierownika referatu pełni A. D.

Powyższe informacje pozyskane zostały na podstawie wyjaśnień złożonych przez kierownika.

Wyjaśnienia wskazują także, że kontrolowany obszar obsługiwany był w I, II i IV kwartale 2022 r. głównie przez M. B , drugą osobą, która w mniejszym stopniu zajmuje się postępowaniami ulgowymi jest M. T, która z uwagi na nieobecność M. B, razem z p.o. kierownika referatu prowadziła sprawy w III kwartale 2022 r. M. T zastępuje M. B podczas jej nieobecności, a także prowadzi sprawy przydzielone jej przez p.o. kierownika referatu.

W zakresie obszaru objętego kontrolą, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej wydał następujące akty prawa wewnętrznego :

- Wewnętrzna procedura postępowania nr 14/2022 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej z 24 października 2022 r. w sprawie powołania zespołu do spraw oceny zasadności udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.

W zakresie regulacji badanego obszaru integralnym dokumentem jest Procedura udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych dla komórek SW. *Opole, wrzesień 2014 r.*

2. Ewidencjonowanie wniosków i podjętych rozstrzygnięć

Z uwagi na fakt, że Naczelnik Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej nie opracował wewnętrznej procedury w sprawie udzielenia ulg w spłacie zobowiązań podatkowych na wniosek, obejmującej m.in. tryb postępowania wynikający z przepisów proceduralnych i wewnętrznego nadzoru, czy też dowody konieczne do przeprowadzenia analizy oraz sposób i źródło ich pozyskania (w trakcie opracowywania), zwrócono się do kierownika Referatu Spraw Wierzycielskich o uszczegółowienie trybu postępowania w sprawie udzielania ulg, funkcjonującego w Urzędzie Skarbowym w Środzie Wielkopolskiej.

Kierownik Referatu, w piśmie z 25 kwietnia 2023 r., wskazała, że szczegółowe zasady obsługi wniosków i rozstrzygnięć zawarte zostały w Procedurze udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych dla komórek SW. *Opole, wrzesień 2014 r.* uszczegóławiając, że „przedstawiony tryb postępowania został wypracowany w toku konsultacji z p.o. kierownikiem referatu i pracownikiem, który w 2022 r. prowadził większość spraw ulgowych (długoletni pracownik urzędu, zajmujący się wnioskami o ulgę od 2008 r.), w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz doświadczenie zdobyte w trakcie prowadzonych postępowań, tj.

1. Naczelnik lub (w przypadku jego nieobecności) Zastępca Naczelnika Urzędu dekretuje wniosek o ulgę, który wpłynął pocztą elektroniczną lub tradycyjną lub osobiście był złożony przez podatnika.
2. Pracownik komórki SWW wprowadza wniosek do Systemu Zarządzania Dokumentacją (SZD).
3. Osoba kierująca komórką SEW lub osoba ją zastępująca odbiera papierową wersję wniosku, weryfikuje właściwość rzeczową i miejscową, rejestruje sprawę w SZD oraz w założonym w 2022 r. „Rejestrze wniosków o ulgę” (excel) – rejestr obejmuje wpływ spraw od stycznia 2022 r., przydziela pracownika do sprawy i przekazuje wniosek wyznaczonemu pracownikowi do załatwienia.

Rejestr zawiera informacje o: dacie wpływu wniosku, rodzaju ulgi o jaką ubiega się podatnik, danych podatnika (NIP/PESEL, imię i nazwisko /nazwa), rodzaju podatku, okresie, numerze sprawy w SZD, etapie, na którym znajduje się sprawa, dacie i sposobie zakończenia postępowania, do sprawozdania COVID (przedsiębiorca/osoba fizyczna, powołanie się na COVID), prowadzącym sprawę.

Dane zawarte w rejestrze ułatwiają kontrolę nad terminową realizacją spraw oraz sporządzanie comiesięcznych sprawozdań odnośnie ilości składanych wniosków ulgowych na okoliczność koronawirusa, przesyłanych do Pierwszego Działu Spraw Wierzycielskich w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu.

4) Pracownik prowadzący sprawę:

- a) sprawdza wniosek pod względem spełnienia wymogów formalnych oraz kompletności dołączonych dokumentów,
- b) na podstawie art. 123 ustawy Ordynacja podatkowa (dalej także O.p.) zawiadamia stronę o prawie czynnego udziału w postępowaniu,
- c) jeżeli stwierdzi braki formalne lub brak dokumentów pozwalających na ocenę sytuacji podatnika, wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku (art. 155, art. 169 O.p.),

- d) jeżeli podatnik nie uzupełni braków formalnych, które skutkują pozostawieniem podania bez rozpatrzenia, przygotowuje projekt postanowienia o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, które wstępnie akceptuje p.o. Kierownik Referatu, a następnie ostatecznie akceptuje i podpisuje Naczelnik urzędu,
- e) sporządza „Kartę informacyjną w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w postępowaniu” i przekazuje ją do uzupełnienia poszczególnym komórkom urzędu,
- f) zawiadamia podatnika o każdym przypadku niezafatwienia sprawy w terminie na podstawie art. 140 O.p.,
- g) po zgromadzeniu całości materiału dowodowego w sprawie, pracownik, przed sporządzeniem projektu decyzji, sporządza analizę materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu podatkowym.

5. Podejmowanie decyzji:

- a) do 10 marca 2022 r. – w „Karcie informacyjnej w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w postępowaniu”, pracownik prowadzący sprawę wyrażał swoje stanowisko w sprawie i przekazywał sprawę do akceptacji kierownikowi SEW (lub osobie zastępującej kierownika). Kierownik w Karcie wyrażał swoje stanowisko i przekazywał sprawę do decyzji Naczelnika (lub Zastępcy Naczelnika). Naczelnik w Karcie informacyjnej, po przeanalizowaniu sprawy i po konsultacji z p.o. kierownikiem referatu, wyrażał swoje stanowisko,
- b) od 11 marca 2022 r. do 23 października 2022 r. – wprowadzono osobny dokument: „Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu podatkowym”, w którym pracownik prowadzący sprawę, po analizie materiału dowodowego, wyrażał własne stanowisko i przekazywał sprawę p.o. kierownikowi SEW, który po przeanalizowaniu sprawy, w tym dokumencie wyrażał swoje stanowisko w sprawie i przekazywał ją do decyzji Naczelnika (lub Zastępcy Naczelnika). Naczelnik w Karcie informacyjnej, po przeanalizowaniu sprawy i po konsultacji z p.o. kierownikiem referatu, wyrażał swoje stanowisko,
- c) od 24 października 2022 r., tj. od dnia obowiązywania Wewnętrznej procedury postępowania nr 14/2022 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej z dnia 24 października 2022 r. w sprawie powołania zespołu do spraw oceny zasadności udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych: - dla spraw o rozłożenie na raty, w których zaległości nie przekraczają kwoty 20 000 zł tryb postępowania jest taki sam jak opisany w ppkt b), - dla spraw o rozłożenie na raty, w których zaległości przekraczają kwotę 20 000 zł oraz dla wszystkich spraw o umorzenie zaległości pracownik sporządza „Analizę materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu podatkowym”, a następnie odbywa się posiedzenie zespołu do spraw oceny zasadności udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, który podejmuje decyzję w omawianej sprawie,
- 6) jeżeli rozstrzygnięcie jest zgodne z wnioskiem, to nie wysyła się zawiadomienia o wyznaczeniu terminu do wypowiedzenia się, tj. art. 200 O.p.
- 7) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy nie będzie zgodne z wnioskiem podatnika, to pracownik prowadzący sprawę zawiadamia podatnika o wyznaczeniu terminu do wypowiedzenia się w sprawie na podstawie art. 200 O.p.

8) pracownik prowadzący sprawę, na podstawie przepisów rozdziału 7a O.p. oraz art. 207 lub 253a O.p. przygotowuje projekt decyzji, który wstępnie akceptuje p.o. Kierownik Referatu, a następnie podpisuje i ostatecznie aprobuje Naczelnik urzędu.

9) jeżeli w trakcie postępowania podatnik anuluje wniosek o ulgę i wniosie o umorzenie postępowania, pracownik prowadzący sprawę, na podstawie art. 208 O.p. przygotowuje projekt decyzji o umorzeniu postępowania podatkowego i przekazuje do akceptacji p.o. kierownika referatu, który ostatecznie akceptuje i podpisuje decyzję.

10) dla przedsiębiorców, którzy otrzymali ulgę wystawiane jest zaświadczenie o wielkości uzyskanej pomocy de minimis.

11) pracownik prowadzący sprawę na każdym jej etapie ewidencjonuje pisma przychodzące i wychodzące w sprawie odpowiednio w systemach SZD, SSP, PoltaxPlus, SHRIMP.

W oparciu o dane systemowe, na dzień 24 kwietnia 2023 r. ustalono, że w 2022 r. zarejestrowano 101 spraw

Symbol kategorii spraw	Zakres	Liczba spraw w 2022 r.
4260	podatek dochodowy od osób prawnych oraz podatek tonażowy	1
4261	podatek dochodowy od osób fizycznych	54
4262	podatek dochodowy w formie karty podatkowej	0
4263	podatek od towarów i usług	41
4264	podatki i opłaty majątkowe	2
4265	podatek akcyzowy i opłata paliwowa	0
4266	podatek od gier	0
4267	podatek od niektórych kopalin oraz specjalny podatek węglowodorowy	0
4268	niepodatkowe należności budżetowe	3

Z uwagi na niewykazanie kategorii spraw 620 (postępowanie w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych), 621 (postępowanie w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych oraz w zakresie daniny solidarnościowej), 623 (postępowanie w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji w zakresie podatku od towarów i usług), zwrócono się z zapytaniem czy w zakresie uchylecia lub zmiany decyzji były prowadzone postępowania. Jeśli tak, jak były rejestrowane.

W powyższej kwestii, stanowisko zajęła p.o. Kierownika Referatu spraw wierzycielskich, załączając dane dotyczące postępowań w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji, wyjaśniając, że wnioski podobnie jak w latach poprzednich były rejestrowane pod symbolami JRWA 4260,

4261, 4263 i traktowano jako nową sprawę (mimo obliczania odsetek od zaległości podatkowych na dzień złożenia pierwszego wniosku o ulgę).

Stwierdzono, że powyższe działanie jest nieprawidłowe.

Sprawy rozpatrywane w 2022 r. na wniosek podatników o zmianę decyzji ostatecznych w zakresie ulg w spłacie zobowiązań		
	raty	
	Osoby fiz. nie prowadzące działalności gosp.	Przedsiębiorcy
sprawy pozostawione bez rozpatrzenia - art. 169 § 4 O.p.	-	1
rozstrzygnięcia negatywne	-	1
rozstrzygnięcia pozytywne	7	13

Na podstawie prowadzonej ewidencji spraw oraz złożonych przez Naczelnika 11 i 12 lipca 2023 r. wyjaśnień, ustalono że komórka SEW prowadziła w obszarze ulg w spłacie zobowiązań sprawy, które winny być zarejestrowane pod kategorią spraw:

Symbol kategorii spraw	Zakres	Liczba spraw w 2022 r.
621	Postępowanie w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych	8
623	Postępowanie w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji w zakresie podatku od towarów i usług	14

Postępowania w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji w zakresie ulg podatkowych, prowadzone w trybie art. 253a § 1 ustawy O.p. stanowiły 22% wszystkich założonych w 2022 r. spraw), z czego 20 spraw załatwiono pozytywnie, wydając decyzje w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowej, co świadczy o dużej ilości decyzji wzruszonych przez Organ podatkowy I instancji w trybie nadzwyczajnym. Zgodnie z zapisem art. 253a § 1 ustawy O.p. - decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być za jej zgodą uchylona lub zmieniona przez organ podatkowy, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleciu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes publiczny lub ważny interes strony. Postępowanie oparte na regulacji dotyczącej ostatecznych decyzji, na podstawie których strona nabyła prawo jest postępowaniem nadzwyczajnym, którego przedmiotem nie jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, lecz weryfikacja wydanej już decyzji ostatecznej z punktu widzenia interesu publicznego lub ważnego interesu strony.

Naczelnik Urzędu Skarbowego, nie ewidencjonował wniosków o zmianę decyzji we właściwej kategorii akt, czym naruszył zapisy instrukcji kancelaryjnej i jednolitego rzeczowego wykazu akt, wprowadzonego Zarządzeniem Ministra Finansów w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych

oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego izb administracji skarbowej.

Wprowadze działania te nie miały bezpośrednich skutków finansowych ponieważ, jak wskazał Kierownik Referatu w przypadku zmiany decyzji polegającej na udzielaniu dalszych rat odsetki za zwłokę naliczano na dzień złożenia pierwotnego wniosku, to jednak wywołało to inne negatywne konsekwencje takie jak nierzetelne dane do sprawozdań, nieprawidłowe archiwizowanie dokumentów.

W świetle powyższych faktów przy doborze próby nie wytypowano do kontroli wprost spraw dotyczących wniosków o zmianę decyzji ostatecznych z uwagi na ich brak w ewidencji.

Powyższe działanie Organu należy uznać za nieprawidłowe.

Dalsza analiza ukazała strukturę zapadających rozstrzygnięć. Ustalono, że 101 spraw z zakresu ulg zostały zakończone wydaniem orzeczenia, w tym:

- 10, tj. 10% postanowieniem o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia,
- 1, tj. 1% odmową wszczęcia postępowania,
- 8, tj. 8% odmową zastosowania ulgi,
- 33, tj. 33% umorzeniem postępowania z uwagi na jego bezprzedmiotowość,
- 49, tj. 48% decyzją o zastosowaniu ulgi w spłacie zobowiązania.

Szczegóły obrazuje poniższa tabela.

Sposób rozstrzygnięcia / etap postępowania	4260	4261	4263	4264	4266	4268	razem	%
pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia	1	4	5	0	0	0	10	10%
odmowa wszczęcia postępowania	0	1	0	0	0	0	1	1%
odmowa zastosowania ulgi	0	7	1	0	0	0	8	8%
umorzenie postępowania	0	21	11	1	0	0	33	33%
decyzja o rozłożeniu zaległości na raty	0	21	24	1	0	3	49	48%
decyzja o odroczeniu terminu spłaty	0	0	0	0	0	0	0	
razem rozstrzygnięcia	1	54	41	2	0	3	101	100%

W celu uzyskania informacji dotyczącej ilości wniosków i sposobu rozstrzygnięć w sprawach ulg w spłacie zobowiązań podatkowych z podziałem na osoby fizyczne i przedsiębiorców Kierownik Referatu Spraw Wierzycielskich uzupełniła poniższą tabelę wg baz danych systemowych i wewnętrznych ewidencji.

Struktura zapadających rozstrzygnięć

	Ulgi w spłacie zobowiązań						sumarycznie			
	raty		odroczenia		umorzenia		PCC,SD, KP		pozostałe podatki	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
wnioski (fizyczna ilość bez rozbijania na poszczególne okresy)	30	56	0	5	9	1	2	0	36	63
sprawy pozostawione bez rozpatrzenia - art. 169 § 4 O.p.	0	9	0	0	0	1	0	0	0	10
odmowa wszczenia postępowania - art. 165a O.p.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
umorzenie jako postępowanie bezprzedmioto we zgodnie z art. 208 O.p.	6	20	0	3	7	0	1	0	11	24
rozstrzygnięcia negatywne	2	2	0	2	2	0	0	0	4	4
rozstrzygnięcia pozytywne	22	24	0	0	0	0	1	0	21	24
sprawy w toku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

A- osoby fizyczne,
B- przedsiębiorcy

Na podstawie danych przekazanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki umarzania podmiotom gospodarczym zaległości podatkowych, które stanowiłyby pomoc publiczną, w tym pomoc de minimis a także nie wydano decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej.

2.1 Terminowość wprowadzania wniosków i wydanych rozstrzygnięć w systemie POLTAXPlus

a) Ewidencjonowanie wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań w systemie POLTAXPlus.

NR SPRAWY	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12
WPLYW WNIOSKU	21.12.2022	22.08.2022	11.08.2022	16.03.2022	04.01.2022	25.03.2022	31.03.2022	02.05.2022	24.03.2022	24.03.2022	01.08.2022
DATA WPROW. WNIOSKU	04.01.2023	23.09.2022	30.08.2022	04.04.2022	11.01.2022	12.04.2022	31.03.2022	25.05.2022	13.04.2022	13.04.2022	10.08.2022
LICZBA DNI	14	32	19	19	7	18	1	23	20	20	9

Wpływające wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych ewidencjonowane były w aplikacji POLTAXPlus, w przypadku podatku od spadku i darowizn (SD) w systemie SSP.

Wnioski wprowadzono do POLTAXPlus i SSP w terminie 1-32 dni od daty wpływu do Urzędu. Wprowadzanie przedmiotowych dokumentów (zwłaszcza wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych) do aplikacji POLTAXPlus winno odbywać się bez zbędnej zwłoki.

Powyższe stanowi uchybienie

b) Ewidencjonowanie rozstrzygnięć o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań w systemie POLTAXPlus i SSP

NR SPRAWY	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ROZSTRZYGNIECIE WYDANO	20.02.2023	22.09.2022	29.08.2022	31.03.2022	04.02.2022	12.04.2022	22.06.2022	13.06.2022	15.04.2022	15.07.2022	11.08.2022
ROZSTRZYGNIECIE WPROWADZONO	21.02.2023	23.09.2022	30.08.2022	04.04.2022	14.02.2022	12.04.2022	22.06.2022	14.06.2022	19.04.2022	20.07.2022	11.08.2022
ROZSTRZYGNIECIE ZATWIERDZONO	21.02.2023	23.09.2022	31.08.2022	05.05.2022	14.02.2022	12.04.2022	22.06.2022	14.06.2022	19.04.2022	20.07.2022	11.08.2022
ILOŚĆ DNI OD WYDANIA DO WPROWADZENIA ROZSTRZYGNIECIA	2	2	2	5	11	1	1	2	5	6	1

Wydane rozstrzygnięcia (decyzje i postanowienia) ewidencjonowane i zatwierdzone były w systemie POLTAXPlus i SSP bez zbędnej zwłoki. Wnioski były wiązane z dokumentem, z którego wynika przedmiotowe zobowiązanie, a wydane rozstrzygnięcia wiązane z wnioskiem.

Na podstawie przedłożonych do kontroli akt postępowań podatkowych w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorcom, stwierdzono, że Urząd Skarbowy w Środzie Wielkopolskiej zaewidencjonował decyzje z zakresu pomocy de minimis w bazie SHRIMP.

Decyzja ulgowa dotycząca przedsiębiorcy:

- a) Sprawa nr (...), rozstrzygnięcie z 20 lutego 2023 r. zostało zaewidencjonowane w aplikacji SHRIMP. Sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej sporządzone 21 lutego 2023 r., tj. w terminie 1 dnia od dnia wydania decyzji przyznającej pomoc de minimis,
- b) Sprawa nr (...), rozstrzygnięcie z 31 marca 2022 r. zostało zaewidencjonowane w aplikacji SHRIMP. Sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej sporządzone 5 kwietnia 2022r., tj. w terminie 5 dni od dnia wydania decyzji przyznającej pomoc de minimis,
- c) Sprawa nr (...), rozstrzygnięcie z 22 września 2022 r. zostało zaewidencjonowane w aplikacji SHRIMP. Sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej sporządzone 23 września 2022 r., tj. w terminie 1 dnia od dnia wydania decyzji przyznającej pomoc de minimis,
- d) Sprawa nr (...), rozstrzygnięcie z 12 kwietnia 2022 r. zostało zaewidencjonowane w aplikacji SHRIMP. Sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej sporządzone 14 kwietnia 2022 r., tj. w dniu wydania decyzji przyznającej pomoc de minimis.

W zakresie objętym próbą, Naczelnik Urzędu Skarbowego przestrzegał przepisów określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o udzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1871 ze zm.), zgodnie z którym podmiot udzielający pomocy sporządza i przekazuje sprawozdanie o pomocy udzielonej w danym dniu, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy.

3. Prawidłowość prowadzonych postępowań o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:

3.1 Terminowość wydawania rozstrzygnięć

Wartość mediany miernika „czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika” dla Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej ustalona została w Planie działalności Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu na 18 dni przy planowanej wartości na 2022 r. 19 dni.

W objętych badaniem szczegółowym 11 postępowaniach w sprawie przyznania ulgi podatkowej stwierdzono:

SPRAWA	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
DATA WPŁYW WNIOSKU	21.12.2022	22.08.2022	11.08.2022	16.03.2022	04.01.2022	25.03.2022	31.03.2022	02.05.2022	24.03.2022*	24.03.2022*	01.08.2022
ART. 140	- 20.01.2023	-	-	-	-	-	- 04.05.2022	- 04.05.2022	- 30.05.2022	- 21.04.2022	- 20.05.2022

										- 24.06. 2022	
DATA WYDANIA ROZSTRZYG	20.02. 2023	22.09. 2022	29.08. 2022	31.03. 2022	04.02. 2022	12.04. 2022	22.06. 2022	13.06. 2022	15.04. 2022	15.07. 2022	11.08. 2022
OKRESY ROZ.	1	3	1	1	5	1	1	1	32	28	1
IŁOŚĆ DNI	61	31	18	15	31	18	83	42	22	113	10

- a. średni czas trwania postępowań podatkowych objętych próbą w Urzędzie Skarbowym wyniósł 58,18 dni; mediana 31; minimum – 10; maksimum – 113,
W przekazanym raporcie (...) mediana wyniosła 18.
- b. na 11 badanych spraw przyjętych do kontroli, w 7 przekroczone wartość miernika czasu trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika,
- c. 7 spraw zakończono w ciągu miesiąca, wypełniając tym samym dyspozycję zawartą w art. 139 § 1 ustawy O.p., w pozostałych 4 sprawach Organ podatkowy dopełnił obowiązku wynikającego z art. 140 ustawy O.p., tj. zawiadomił stronę o niezafatwieniu sprawy we właściwym terminie, podał przyczyny niedotrzymania terminu i wskazał nowy termin załatwienia sprawy,
- d. W wydanym postanowieniu z 30 maja 2022 r. nr (...) na podstawie art. 216 § 1 i art. 140 O.p. wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy, tj. do 30 czerwca 2022 r. W uzasadnieniu wskazano konieczność przeanalizowania materiału dowodowego. Tymczasem postanowienie Burmistrza Miasta Środa Wielkopolska wyrażające zgodę na udzielenie przez Urząd Skarbowy w Środzie Wielkopolskiej ulgi w formie rozłożenia na raty zaległości podatkowej, wpłynęło do urzędu 23 maja 2022 r. W związku z powyższym nie zachodziła konieczność wyznaczenia nowego terminu z powodów wskazanych w postanowieniu, co stanowi nieprawidłowość.

Dane przedstawione w tabeli w poz. 9 i 10 dotyczą wniosku z 18 marca 2022 r. (data wpływu 24 marca 2022 r.) i wydanych rozstrzygnięć, tj.

- w sprawie umorzenia zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń - postanowienie z 15 kwietnia 2022 r. o odmowie wszczęcia postępowania podatkowego,
- w sprawie umorzenia zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług - decyzja z 15 lipca 2022 r. o umorzeniu postępowania.

Zauważyć należy, że wniosek z 18 marca 2022 r. (data wpływu 24 marca 2022 r.) obejmuje także:

- rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń. W tej sprawie nie wydano rozstrzygnięcia do dnia wszczęcia kontroli wewnętrznej i nie wydano postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, co stanowi nieprawidłowość.

- rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług. W tej sprawie nie wydano rozstrzygnięcia do dnia wszczęcia kontroli wewnętrznej. Postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy z 24 czerwca 2022 r. w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług wszczętej na wniosek z 24 marca 2022 r. zostało wydane z naruszeniem art. 140 O.p. tj. po upływie 3 miesięcy od złożenia wniosku.

Strona, 14 lipca 2022 r. w całości wycofała swoje żądanie (w zakresie umorzenia zaległości i rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych).

Wnioski w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych PIT i VAT zostały zarejestrowane na etapie trwania czynności kontrolnych pod numerami (...), (...). Z uwagi na powyższe wyłączono je z wyliczenia czasu trwania postępowań.

Powyższe stanowi nieprawidłowość.

W związku z zaistniałą sytuacją, 9 czerwca 2023 r. zwrócono się do Kierownika Referatu A. D o wyjaśnienia, informując jednocześnie Naczelnika Urzędu o stwierdzonych nieprawidłowościach, celem podjęcia stosownych działań.

W uzasadnieniu stanowiska z 26 czerwca 2023 r. i uzupełnieniem odpowiedzi z 5 lipca 2023 r., Naczelnik Urzędu Skarbowego Emilia Cyfert wskazuje, że:

„Pomimo nie zarejestrowania w systemie SZD spraw o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń oraz w podatku od towarów i usług, podjęte przeze mnie czynności, tj. wysłanie do podatnika 24 czerwca 2022 r.:

- 1) wezwania nr (...), UNP: (...) do dostarczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku z 18 marca 2022 r. o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń;
- 2) wezwania nr (...), UNP: (...) do sprecyzowania zakresu żądania w sprawie wniosku o rozłożenie na raty zaległości podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług (VAT),

oznaczały, że nawet w przypadku braku odpowiedzi podatnika na skierowane do niego pisma potraktuję jego wniosek z 18 marca 2022 r., nie tylko jako wniosek o umorzenie zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń oraz zaległości w podatku od towarów i usług, ale również jako wniosek o rozłożenie na raty zaległości w tych podatkach. W związku z tym, oprócz zarejestrowanych w marcu 2022 r. spraw o umorzenie zaległości w ww. podatkach, powinniśmy w czerwcu 2022 r. zarejestrować w systemie SZD również sprawy o rozłożenie na raty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń i w podatku od towarów i usług, a także wydać w tych sprawach rozstrzygnięcia, czego nie zrobiliśmy.

Korygując nasze działania 5 lipca 2023 r. w systemie SZD zarejestrowaliśmy dwie nowe sprawy z wniosku Pana J.L z 18 marca 2022 r. pod numerami:

1. (...) wniosek o rozłożenie na raty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń powstałych

wobec:

a) Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu za: marzec, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2019 r.,

b) Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej za:

- styczeń, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2020 r.,

- styczeń luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2021 r.;

2. (...) wniosek o rozłożenie na raty zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług za miesiące:

a) czerwiec, październik, listopad i grudzień 2018 r.,

b) luty, marzec, sierpień, listopad i grudzień 2019 r.,

c) kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2020 r.,

d) styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, wrzesień, październik i grudzień 2021 r.

W obydwu sprawach 5 lipca 2023 r., w związku z pismem złożonym 14 lipca 2022 r. przez J.L, za pośrednictwem pełnomocnika (...), w którym podatnik cofnął w całości swój wniosek z 18 marca 2022 r., wydałem rozstrzygnięcia w formie dwóch decyzji:

1) decyzji numer (...), UNP: (...)i (...), o umorzeniu postępowania podatkowego w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń powstałych wobec:

a) Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu za: marzec, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2019 r.;

b) Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej za:

- styczeń, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2021 r.,

- styczeń luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2021 r.;

2) decyzji numer (...), UNP: (...) i (...), o umorzeniu postępowania podatkowego w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług za miesiące:

a) czerwiec, październik, listopad i grudzień 2018 r.,

b) luty, marzec, sierpień, listopad i grudzień 2019 r.,

c) kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2020 r.,

d) styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, wrzesień, październik i grudzień 2021 r.”.

Decyzje stanowią załącznik do wyjaśnień.

Za pozytywny należy uznać fakt, że w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości, Naczelnik Urzędu niezwłocznie, jeszcze w trakcie trwania czynności kontrolnych podjął działania naprawcze. Wydał rozstrzygnięcia w ww. sprawach.

Ujawnione nieprawidłowości jakkolwiek będące odstępstwem od stanu pożądanego nie spowodowały negatywnych skutków finansowych, stanowią jednak o nieprawidłowym postępowaniu w zakresie toczącego się postępowania wszczętego na wniosek strony.

3.2 Gromadzenie i analiza materiału dowodowego oraz ocena kondycji finansowej wnioskodawcy

W badanych sprawach stwierdzono, że Organ podatkowy gromadził i analizował materiał dowodowy poprzez:

- a. sporządzanie wydruków z systemów informatycznych określających:
 - właściwość miejscową i rzeczową,
 - fakt prowadzenia działalności gospodarczej,
 - osiągnięte dochody (zeznania roczne) lub obroty (deklaracje VAT),
 - wysokość zobowiązań podatkowych/zaległości podatkowych wnioskodawcy,
- b. sporządzanie wydruków z (...), (...),
- c. ustalenie sytuacji majątkowej wnioskodawcy,
- d. odnotowywanie informacji o zastosowanych środkach przerywających bieg przedawnienia dla zaległości zagrożonych przedawnieniem,
- e. wzywianie wnioskodawcy do:
 - złożenia wyjaśnień i/lub dostarczenia dokumentów w trybie art. 155 i art. 169 ustawy O.p.,
- f. występowanie do innych organów i instytucji o wymagane dane (np. do Urzędu Skarbowego o stan zaległości, Burmistrza Miasta w Środzie Wielkopolskiej o zajęcie stanowiska w trybie art. 209 § 1 i 2 ustawy O.p.),
- g. sporządzanie analiz z modułu KONTROLA, określających ryzyko,
- h. sporządzanie analiz finansowych zgodnie z obowiązującą procedurą wewnętrzną.

Reasumując, przeprowadzona analiza spraw ujawniła, że materiał zgromadzony w aktach objętych kontrolą był kompletny, okoliczności faktyczne w większości badanych spraw zostały wyjaśnione oraz spełnione zostały przesłanki do udzielania ulg lub do zakończenia postępowania w inny sposób, adekwatnie do trwającego czasu pandemii COVID-19, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Finansów. Zalecenia wskazywały, że w okresie wystąpienia COVID-19 w przypadku ograniczonego dostępu do zewnętrznych danych porównawczych spełniających kryteria porównywalności, z większą uwagą należy rozważyć zastosowanie wewnętrznych danych, które uwzględniają specyficzną sytuację podatnika w okresie pandemii, co było czynione.

W trakcie badania powyższego zagadnienia stwierdzono:

- Oświadczenie o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (ORD-HZ),
- W 8 sprawach na 11 badanych do wnoszonych wniosków o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dołączone były oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych

oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (ORD-HZ)

Zgodnie z art. 39 § 1 Ordynacji podatkowej w toku postępowania podatkowego, kontroli podatkowej lub kontroli celno-skarbowej, organ podatkowy wzywa stronę postępowania lub kontrolowanego do złożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (ORD-HZ), jeżeli zachodzi uzasadniona obawa niewykonania zobowiązania podatkowego.

- W 2 na 11 badanych spraw, nie wezwano strony do przedłożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego, z uwagi na:
 1. Sprawa (...), odmówiono wszczęcia postępowania podatkowego.
 2. Sprawa (...), umorzono postępowanie podatkowe na wniosek.
- W 1 na 11 badanych spraw (...), organ podatkowy, 15 kwietnia 2022 r. wezwał w trybie art. 155 O.p. stronę postępowania do złożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego. Wyznaczono 7 dniowy termin do złożenia dokumentów. Powołano podstawę prawną uzasadniającą wezwanie do złożenia takiego oświadczenia, tj. art. 39 § 1 ustawy O.p. oraz pouczone wezwanego o przysługującym mu prawie do odmowy złożenia, nie uprzedzono o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, co wynika z dyrektywy zawartej w art. 39 § 4 ustawy Ordynacji podatkowej,
 - Oświadczenie o stanie majątkowym osoby fizycznej prowadzącej/nieprowadzącej działalności gospodarczej/osoby prawnej.
- W 9 sprawach na 11 badanych do wnoszonych wniosków o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dołączone były oświadczenia o stanie majątkowym osoby fizycznej prowadzącej/nieprowadzącej działalności gospodarczej, osoby prawnej,
- W 1 sprawie, nie wezwano strony do przedłożenia oświadczenia o stanie majątkowym, z uwagi na:
 1. Sprawa (...), odmówiono wszczęcia postępowania podatkowego.
- W 1 sprawie (...), organ podatkowy, 15 kwietnia 2022 r. wezwał w trybie art. 155 O.p. stronę postępowania do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym. Wyznaczono 7 dniowy termin do złożenia dokumentów.

Ponadto,

- a. w sprawie dotyczącej J.L o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług (sprawa zarejestrowana pod nr (...), 5 lipca 2023 r.) wystosowano 24 czerwca 2022 r. wezwanie w trybie art. 155 O.p. do sprecyzowania zakresu żądania, w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług (VAT). Wyznaczono 7 dniowy termin do złożenia dokumentów. W wezwaniu zawarto pouczenie, że w przypadku nie złożenia dodatkowych informacji, organ wyda rozstrzygnięcie na podstawie materiału dowodowego, który zgromadzono.

Wezwanie do sprecyzowania zakresu żądania zostało skierowane po 3 miesiącach od wniosku o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług (VAT), który wpłynął 24 marca 2022 r. , co stanowi uchybienie.

- b. w sprawie dotyczącej J.L o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń (sprawa zarejestrowana pod nr (...), 5 lipca 2023 r.) wystosowano 24 czerwca 2022 r. wezwanie w trybie art. 155 O.p. do złożenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń. Wezwanie zostało wystosowane 24 czerwca 2022 r., tj. po 3 miesiącach od wniosku o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń, co stanowi nieprawidłowość.

W ww. sprawach, 4 kwietnia 2022 r. sporządzono notatkę służbową sporządzoną na okoliczność przeprowadzonej rozmowy telefonicznej, której celem było poinformowanie, m.in. o konieczności przedłożenia pełnomocnictwa na formularzu PPS-1. Przeprowadzona rozmowa miała charakter wezwania zgodnie z art. 155 O.p., niemniej nie zawarto danych wymienionych w art. 159 § 1 pkt 6, tj. skutki prawne niezastosowania się do wezwania. Ww. notatka nie posiada numeru sprawy, nie została zaewidencjonowana, co stanowi nieprawidłowość.

Składane przez podatników oświadczenia o nieruchomościach i prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego nie były wprowadzane do systemu POLTAX, co jest uchybieniem.

W przypadku podmiotów ubiegających się o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiącą pomoc de minimis stwierdzono, że w 3 sprawach na 4 badane, do wnoszonych wniosków o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dołączone były:

- Oświadczenie o wielkości pomocy de minimis uzyskanej przez „Jedno Przedsiębiorstwo”,
- Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis,
- Oświadczenie o nienaruszeniu ograniczeń, nakazów i zakazów w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej ustanowionych w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

W 1 przypadku podanie nie spełniało wymogów formalnych (...), wobec powyższego skierowano do podatnika wezwanie do uzupełnienia wniosku w trybie art. 169 ustawy O.p.

Dodatkowo, na podstawie przedłożonych do kontroli spraw, w których wydano pozytywne rozstrzygnięcie w stosunku do przedsiębiorców ubiegających się o pomoc de minimis, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej gromadził materiał i na tej podstawie dokonywał oceny wniosku pod kątem wyłączeń wynikających z rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE z 24 grudnia 2013 r. nr L 352/1) i dokonywał analizy wniosków przedsiębiorców w oparciu o generalne przesłanki występowania pomocy publicznej zawarte w art. 107 ust.1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C115/47 z 09.05.2008 r.), w tym dotyczące reguł wpływu udzielonej pomocy na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, jak również zakłócenia konkurencji oraz analizy posiadanych danych pod kątem sytuacji ekonomicznej, przyczyn powstania długu podatkowego i przeszkód w jego realizacji, oceny kondycji ekonomiczno-finansowej.

Ww. elementy zostały przywołane w sentencji decyzji.

Stwierdzono w aktach głównych sprawy, wewnętrzne/pomocnicze dokumenty Organu. Do akt głównych dołączano „Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu podatkowym,”. Powyższe stwierdzono w aktach postępowania podatkowego nr (...),(...),(...),(...),(...),(...),(...), w 1 sprawie włączono projekt decyzji (...).

Powyższe stanowi uchybienie.

Reasumując, przeprowadzona analiza spraw ujawniła, że materiał zgromadzony w aktach objętych kontrolą był kompletny, wszystkie okoliczności faktyczne zostały wyjaśnione oraz spełnione zostały przesłanki do udzielania ulg lub do zakończenia postępowania w inny sposób. W każdej sprawie podejmowano kroki w celu ustalenia sytuacji majątkowej zobowiązanych oraz weryfikowano pozyskane informacje z danymi zgromadzonymi w systemie informatycznym Urzędu.

3.3 Przestrzeganie przepisów prawa, w tym formalna poprawność wydanych rozstrzygnięć

W 6 na 11 szczegółowo badanych sprawach, w związku z faktem wydania decyzji w całości uwzględniającej wnioski strony, zgodnie z art. 123 § 2 i art. 200 § 2 pkt 1 ustawy O.p., Naczelnik Urzędu Skarbowego odstąpił od zasady zapewnienia stronie czynnego udziału w każdym stadium postępowania i umożliwienia stronie przed wydaniem decyzji wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, tj. w decyzji, przyczyny odstąpienia od opisanej wyżej zasady. Powyższe stanowi uchybienie.

W 3 sprawach (...),(...),(...) zapewniono stronie czynny udział w postępowaniu oraz umożliwiono wypowiedzenie się w sprawie zebranego materiału dowodowego w oparciu o art. 200 § 1 ustawy O.p.

W sprawie (...) skierowano dwukrotnie zawiadomienie o wyznaczeniu terminu do wypowiedzenia się, tj. 5 maja 2022 r. i 26 maja 2022 r. W tym okresie, nie skompletowano

żadnych nowych dowodów w sprawie, z którymi podatnik mógłby się zapoznać, wypowiedzieć się, zgłosić uwagi i opinie. Powyższe stanowi nieprawidłowość.

W 2 na 11 badanych spraw organ podatkowy nie zapewnił stronom czynnego udziału i umożliwienia stronie przed wydaniem decyzji wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań z uwagi na:

1. Sprawa (...) zakończona wydaniem decyzji 11 sierpnia 2022 r. na podstawie art. 208 § 2 O.p. – umarzającej postępowanie jako bezprzedmiotowe wszczęte na wniosek strony z uwagi na wycofanie przez stronę 9 sierpnia 2022 r. wniosku w sprawie odroczenia terminu płatności zaległości podatkowych w PIT za 2021.
2. Sprawa (...) zakończona wydaniem postanowienia z 15 kwietnia 2022 r. na podstawie art. 165a § 1 ustawy O.p. o odmowie wszczęcia postępowania podatkowego.

Ponadto,

- w 9 na 11 badanych spraw prowadząc postępowania podatkowe w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, Organ podatkowy zapewnił stronom czynny udział w każdym stadium postępowania wyrażony w art. 123 § 1 ustawy O.p.,

Zawiadomienie w części dotyczącej podstawy prawnej nie zawiera art. 121 § 2 O.p., tj. Organ Podatkowy w postępowaniu podatkowym obowiązany jest udzielić niezbędnych informacji i wyjaśnień o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania.

Niemniej treść przywołanych Zawiadomień zawiera informacje jakie przepisy będą miały zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

- W 2 na 11 badanych spraw organ podatkowy nie informował podatnika o przysługujących mu prawach wynikających z art. 123 § 1 O.p. oraz art. 121 § 2 O.p. z uwagi na:
 1. Sprawa (...) zakończona wydaniem decyzji 11 sierpnia 2022 r. na podstawie art. 208 § 2 O.p. – umarzającej postępowanie jako bezprzedmiotowe wszczęte na wniosek strony z uwagi na wycofanie przez stronę 9 sierpnia 2022 r. wniosku w sprawie odroczenia terminu płatności zaległości podatkowych w PIT za 2021.
 2. Sprawa (...) zakończona wydaniem postanowienia z 15 kwietnia 2022 r. na podstawie art. 165a § 1 ustawy O.p. o odmowie wszczęcia postępowania podatkowego.

Decyzje/postanowienia poddane kontroli, wydane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego zawierały ustawowe elementy decyzji: oznaczenie organu podatkowego, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, a także pouczenie o trybie odwoławczym oraz podpis osoby upoważnionej, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego art. 210 O.p.

W 1 decyzji z 22 września 2022 r., znak sprawy (...) nie przywołano w podstawie prawnej art. 207 § 1 O.p., organ podatkowy orzeka w sprawie w drodze decyzji. Decyzja rozstrzyga sprawę, co do jej istoty, albo w inny sposób kończy postępowanie w danej instancji. Sytuacja ta narusza art. 210 § 4 O.p. brak podstawy prawnej rozstrzygnięcia co może skutkować jego uchynieniem w toku kontroli instancyjnej lub sądowej.

Na podstawie spraw wytypowanych do kontroli sprawdzono wydane zaświadczenia w zakresie pomocy de minimis.

Zgodnie z art. 5 ust. 3, 3c i 4 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, podmioty udzielające pomocy wydają beneficjentowi pomocy zaświadczenie stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis. Zaświadczenia, o których mowa, były wydawane z urzędu a forma i treść oraz terminy lub sposób ich wydawania były sporządzane w sposób określony w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy w rolnictwie lub rybołówstwie.

W trakcie kontroli ustalono, że w przypadkach, w których udzielono pomocy de minimis w aktach sprawy znajdowała się kopia wydanego przez Naczelnika Urzędu zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis stosowanie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz.350), a w przypadkach niedotrzymania przez wnioskodawcę terminu płatności podatku/zaległości podatkowej określonego w decyzji o odroczeniu terminu płatności/rozłożeniu na raty zapłaty - korekta zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis.

Nie stwierdzono przypadków wydania zaświadczeń o pomocy de minimis w terminie późniejszym niż dzień wydania decyzji, na podstawie której udzielona została pomoc de minimis.

Wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis wydane zostały zgodnie ze wzorem ww. rozporządzenia i podpisane przez Naczelnika Urzędu w Środzie Wielkopolskiej.

Działalność Urzędu Skarbowego w powyższym zakresie należy ocenić pozytywnie.

4. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu

Zagadnienie zbadano w oparciu o przekazany Raport 10 (...) i (...) sporządzony 2 maja 2023 r. dla wytypowanych pracowników Referatu Spraw Wierzycielskich (...), (...), (...).

Zakresy uprawnień pracowników kontrolowanych komórek do systemów informatycznych są adekwatne do zadań powierzonych na zajmowanym stanowisku.

5. Aktualność i prawidłowość wystawiania upoważnień przez Naczelnika.

Działając na podstawie upoważnienia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 13 kwietnia 2023 r., nr 7/2023 do przeprowadzenia kontroli w zakresie: „Prawidłowości udzielenia ulg w spłacie zobowiązań” – kontrolująca 21 kwietnia 2023 r. zwróciła się z prośbą o przedłożenie rejestrów pełnomocnictw i upoważnień.

Rejestry zostały przekazane 26 maja 2023 r. w formie skanu przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej wraz z informacją o sposobie prowadzenia rejestrów.

W 2021 r. rejestr prowadzony był w wersji papierowej, obejmował 84 pozycje.

W 2022 r. rejestr prowadzony jest w formie elektronicznej, obejmował 38 pozycji.

Z przekazanych rejestrów wytypowano pracowników, którzy w okresie objętym kontrolą podpisywali dokumenty przedłożone w toku kontroli, tj. A. D – Kierownik Referatu Spraw Wierzycielskich, M. B – starszy ekspert skarbowy w Referacie Spraw Wierzycielskich.

Na podstawie przekazanego rejestru za okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. i za okres 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. w korelacji z okazanymi kontrolującą skanami upoważnień stwierdzono, że zostały zarejestrowane w ww. rejestrze udzielonych upoważnień.

1. A. D – pełniąca obowiązki Kierownika Spraw Wierzyielskich w Urzędzie Skarbowym w Środzie Wielkopolskiej.
 - Upoważnienie nr (...) z 15.03.2022 r. wystawione przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej na podstawie § 30 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 150/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz art. 143 § 2 ustawy O.p.
2. M. B – starszego eksperta skarbowego w Referacie Spraw Wierzyielskich.
 - Upoważnienie nr (...) z 29 września 2021 r. wystawione przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej na podstawie § 30 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 150/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz art. 143 § 2 ustawy O.p.
 - Upoważnienie nr (...) z 16 maja 2022 r. wystawione przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej na podstawie § 30 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 150/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz art. 143 § 2 ustawy O.p.

W wyniku analizy udzielonych upoważnień oraz przedłożonych w toku kontroli dokumentów podpisanych przez: A. D oraz M. B stwierdzono, że:

- osoby podpisujące przedłożone do kontroli dokumenty, m.in. wezwania w związku z prowadzonymi postępowaniami podatkowymi, zawiadomienia o przysługującym stronie prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, posiadały stosowne upoważnienie Naczelnika do wykonywania tego rodzaju czynności,
- upoważnienia zostały podpisane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego,
- upoważnienia odebrane zostały przez pracowników, potwierdzone datą i podpisem.

3. Emilia Cyfert – Naczelnik Urzędu Skarbowego

- Upoważnienie nr (...) z 14 grudnia 2021 r. wystawione na podstawie art. 37 ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej .

Upoważnienie zostało podpisane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej, odebrane przez pracownika, potwierdzone datą i podpisem.

6. Prowadzone kontrole funkcjonalne w kontrolowanym zakresie i ich prawidłowość

Zagadnienie – Zasadność udzielonych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych - nie zostało zawarte wprost w priorytetach wskazanych przez kierownictwo Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do kontroli funkcjonalnej w 2022 r. w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym.

Zauważyć jednak należy, że temat kontroli odnotowany pod poz. 17 Priorytetów Kierownictwa, tj.: „Terminowość i poprawność prowadzonych postępowań w podatkach

dochodowych, podatku VAT, podatkach majątkowych, podatkach i opłatach sektorowych”, jest pośrednio związany z zakresem kontroli i zakwalifikowany został jako temat obarczony ryzykiem, mogący mieć negatywny wpływ na osiągnięcie celów i realizację zadań.

W planie kontroli funkcjonalnej i w korekcie planu kontroli funkcjonalnej na 2022 r. podpisanym przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Panią Emilię Cyfert, 14 kwietnia 2022 r. i 18 listopada 2022 r. w zakresie kontrolowanej tematyki: „Zasadność udzielonych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych” nie zaplanowano w 2022 r., kontroli funkcjonalnej.

W kontrolowanym Urzędzie przeprowadzono kontrole funkcjonalne w zakresie: „Realizacja miernika – Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika”, co pośrednio wiąże się z tematem przeprowadzanej kontroli wewnętrznej.

Przeprowadzone kontrole w obszarze objętym kontrolą, tj.:

1. Realizacja miernika – Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika – I kwartał 2022 r., przeprowadzona 29 kwietnia 2022 r. przez A. D, p.o. kierownika referatu.

Kontrolę funkcjonalną przeprowadzono w oparciu o raport sporządzony w aplikacji e-Orus (...) Raport obejmował I kwartał i zawierał 109 pozycji.

– Zalecenia/Wnioski pokontrolne: nie wystosowano.

2. Realizacja miernika – Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika – II kwartał 2022 r., przeprowadzona 4 lipca 2022 r. przez A. D p.o. kierownika referatu.

Kontrolę funkcjonalną przeprowadzono w oparciu o raport sporządzony w aplikacji e-ORUS (...). Raport obejmował okres od 1 stycznia 2022 r. – 30 czerwca 2022 r. i zawierał 220 pozycji.

– Zalecenia/Wnioski pokontrolne: nie wystosowano.

3. Realizacja miernika – Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika – III kwartał 2022 r., przeprowadzona 11 października 2022 r. przez A. D, p.o. kierownika referatu.

Kontrolę funkcjonalną przeprowadzono w oparciu o raport sporządzony w aplikacji e-ORUS: Wykaz DI.CWP Wskaźnik czasu trwania postępowań wszczętych na wniosek podatnika . Raport obejmował okres od 1 stycznia 2022 r. – 30 września 2022 r. i zawierał 287 pozycji.

– Zalecenia/Wnioski pokontrolne: nie wystosowano.

4. Realizacja miernika – Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika – IV kwartał 2022 r., przeprowadzona 5 stycznia 2023 r. przez A. D, p.o. kierownika referatu.

Kontrolę funkcjonalną przeprowadzono w oparciu o raport sporządzony w aplikacji e-ORUS: Wykaz DI.CWP Wskaźnik czasu trwania postępowań wszczętych na wniosek podatnika . Raport obejmował okres od 1 stycznia 2022 r. – 31 grudnia 2022 r. i zawierał 400 pozycji.

– Zalecenia/Wnioski pokontrolne: nie wystosowano.

Podsumowując, w Urzędzie Skarbowym w Środzie Wielkopolskiej prowadzono kontrole funkcjonalne w obszarze pośrednio związanym z zakresem kontroli Dyrektora Izby

Administracji Skarbowej w Poznaniu. Tematyka przeprowadzonych kontroli dotyczyła: Realizacji miernika – Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika i stanowi jeden z elementów przeprowadzanej kontroli w temacie Zasadności udzielonych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, szerzej opisany w pkt 3.1 „Terminowość wydawania rozstrzygnięć”.

W wyniku przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych w Urzędzie Skarbowym w Środzie Wielkopolskiej nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Kontrole dokumentowano zgodnie z Zarządzeniem nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej. Analizą objęto 4 kontrole funkcjonalne przeprowadzone w 2022 r.

W 2 kontrolach funkcjonalnych przeprowadzonych przez kierownika referatu, w zakresie czasu trwania postępowań wystąpiły sprawy objęte próbą kontrolną, tj. (...) i (...). Kierownik nie stwierdził nieprawidłowości. Ustalenia w tym zakresie są zbieżne z ustaleniami kontroli wewnętrznej.

Sprawy objęte próbą kontrolną, w zakresie analizy realizacji miernika – czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika (nie objęte kontrolą funkcjonalną) wykazały przekroczenie wartości miernika.

Sprawy objęte próbą kontrolną, w zakresie analizy realizacji miernika – czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika (nie objęte kontrolą funkcjonalną) wykazały nieprawidłowości. Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w wyżej opisanym zakresie w toku kontroli wewnętrznej, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej zauważa potrzebę analizy ryzyk zidentyfikowanych w Urzędzie Skarbowym w Środzie Wielkopolskiej i ich aktualizację pod kątem stwierdzonych nieprawidłowości.

Niemniej, w zakresie tematu głównego: „Zasadność udzielonych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych” stwierdzono w toku kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nieprawidłowości. Świadczą one o nie uwzględnieniu ryzyka: „masowy” wpływ wniosków stanowiących szeroko pojętą pomoc przedsiębiorcom uznawane w dobie pandemii za priorytetowe tj. dot. ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (odroczenia, umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych).

Monitorowanie ww. zagadnienia poprzez objęcie kontrolą funkcjonalną pozwoliłoby na wcześniejsze ich wyeliminowanie.

7. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

W trakcie kontroli na podstawie książki kontroli ustalono, że w kontrolowanym okresie nie były przeprowadzane kontrole zewnętrzne.

8. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie znajduje się informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

Z uwagi na stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości, podkreślenia wymaga fakt, że jeszcze w toku kontroli podjęto lub zadeklarowano działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości.

Osoby odpowiedzialne za uchybienia i nieprawidłowości:

Odpowiedzialność za powstałe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą osoby prowadzące sprawy oraz sprawujące bezpośredni nadzór nad Referatem Spraw Wierzycielskich tj. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej Emilia Cyfert, p.o. Kierownika Referatu Spraw Wierzycielskich – A. D i Pani M. B – Starszy Ekspert Skarbowy.

W skontrolowanym zakresie stwierdzono:

1. Naruszenie zapisów instrukcji kancelaryjnej i jednolitego rzeczowego wykazu akt przy ewidencjonowaniu wniosków o zmianę decyzji ostatecznej.
2. Nieterminowe wprowadzanie wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych oraz brak wprowadzania ORD-HZ do systemu PoltaxPlus.
3. W wydanym postanowieniu z 30 maja 2022 r. nr (...) na podstawie art. 140 O.p. wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy, tj. do 30 czerwca 2022 r. W uzasadnieniu wskazano konieczność przeanalizowania materiału dowodowego. Tymczasem Postanowienie Burmistrza Miasta Środa Wielkopolska wyrażające zgodę na udzielenie przez Urząd Skarbowy w Środzie Wielkopolskiej ulgi w formie rozłożenia na raty zaległości podatkowej, wpłynęło do Urzędu 23 maja 2022 r. W związku z powyższym nie zachodziła konieczność wyznaczenia nowego terminu z powodu wskazanego w postanowieniu.
4. W sprawie (...) skierowano dwukrotnie zawiadomienie o wyznaczeniu terminu do wypowiedzenia się, tj. 5 maja 2022 r. i 26 maja 2022 r. W tym okresie, nie skompletowano żadnych nowych dowodów w sprawie, z którymi podatnik mógłby się zapoznać, wypowiedzieć się, zgłosić uwagi i opinie. Powyższe spowodowało nieuzasadnione przedłużenie postępowania.
5. Postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy z 24 czerwca 2022 r. w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku od towarów i usług (...), zostało wydane z naruszeniem art. 140 O.p., tj. po upływie 3 miesięcy od złożenia wniosku (data wpływu 24 marca 2022 r.).
6. W sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń (...) nie wydano postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy na podstawie art. 140 O.p. w związku z toczącym się postępowaniem wszczętym na wniosek (data wpływu 24 marca 2022 r.).
7. W 3 sprawach (...), (...), (...), bezczynność i przewlekłość prowadzonych postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika.

8. W 2 sprawach (...), (...)wezwania do Strony, kierowane ze znacznym opóźnieniem, tj. ok. 3 miesięcy.
9. Brak utrwalenia w decyzjach przyczyn odstąpienia od zasady wynikającej z treści art. 200 O.p. polegającej na umożliwieniu stronom wypowiedzenie się.
10. Gromadzono w aktach głównych sprawy, wewnętrzne/pomocnicze dokumenty Organu. Do akt głównych dołączono „Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu podatkowym”. Powyższe stwierdzono w aktach postępowania podatkowego nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), w 1 sprawie włączono projekt decyzji (...).
11. W notatce służbowej sporządzonej na okoliczność przeprowadzenia rozmowy telefonicznej nie zawarto danych wymienionych w art. 159§1 O.p. w związku z art. 160 ustawy O.p. Notatka służbowa nie były odnotowana w dostępnych systemach.

Ponadto,

W odniesieniu do przyjętej próby, w przypadku 7 na 11 badanych spraw przekroczono wartość miernika czasu trwania postępowań podatkowych.

Powyższe jest odstępstwem od stanu pożądanego.

W przekazanym raporcie „Wykaz DI.CWP Czas trwania postępowań podatkowych wszczętych na wnioski podatnika mediana wyniosła 18”, nie został zakwestionowany. Niemniej, należy mieć na uwadze, że w przypadku dwóch postępowań nie wydano rozstrzygnięcia do dnia wszczęcia kontroli wewnętrznej. Powyższe postępowania wyłączono z wyliczenia czasu trwania postępowań co zostało wyartykułowane w treści Wystąpienia pokontrolnego. Poczynione w tym zakresie wyliczenie wskazuje, że rozstrzygnięcia zostały wydane po 470 dniach od złożenia wniosku przez podatnika a zatem istnieje wysokie prawdopodobieństwo nie osiągnięcia wartości miernika. Fakt ten zaistniał pomimo przeprowadzenia przez Kierownika Referatu Spraw Wierzyielskich, kontroli funkcjonalnej, w której nie stwierdził nieprawidłowości w postaci nie zakończenia prowadzonych postępowań. Rozstrzygnięcia w tych sprawach zostały wydane w trakcie trwania czynności kontrolnych dopiero po uzyskaniu informacji od kontrolującej.

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej pismem nr 3031-SEW.0921.1.2023 z 2 sierpnia 2023 r. wniósł zastrzeżenia do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.

Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca:

1. Przestrzegać zapisów instrukcji kancelaryjnej i ewidencjonować wnioski o zmianę decyzji ostatecznej zgodnie z symbolem klasyfikacyjnym określonym w jednolitym rzeczowym wykazie akt.
2. Wdrożyć działania zapewniające prawidłową obsługę dokumentów wprowadzanych do systemów informatycznych Urzędu. Wprowadzać dokumenty do systemów informatycznych niezwłocznie po ich wpływie/ wydaniu przez Organ podatkowy. Monitorować na bieżąco stan przetworzenia dokumentów, w tym celu wykonywać i analizować odpowiednie raporty umożliwiające kontrolowanie wykonanej pracy przez pracowników oraz przestrzeganie terminów.
3. i 4. Podjąć skuteczne działania w zakresie rozpatrywania spraw w celu skrócenia czasu trwania postępowania, co wpłynie także na wartość miernika czasu trwania postępowań podatkowych wszczętych na wniosek podatnika.
5. i 6. Zawiadamiać stronę o każdym przypadku niezatawienia sprawy we właściwym terminie, zgodnie z art. 140 § 1 i 2 ustawy O.p.
7. Przeprowadzać postępowanie podatkowe zgodnie z uregulowaniami zawartymi w Dziale IV O.p.
8. Działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej zatawienia, w tym kierować wezwania w trybie art. 155 O.p. bez zbędnej zwłoki.
9. W sentencjach decyzji podawać podstawę prawną odstąpienia od zasady wynikającej z treści art. 200 Op.
10. Nie gromadzić w aktach głównych sprawy wewnętrznych analiz Urzędu. Materiał wewnątrz Organu umieszczać w aktach pomocniczych sprawy, które nie są udostępniane stronie postępowania.
11. Dokumentować czynności wezwania przez telefon w trybie art. 160 § 1 i 2 O.p. zgodnie z art. 177 § 1 Op., poprzez sporządzanie adnotacji służbowych, które zawierają wszystkie elementy, o których mowa w art. 159 § 1 Op.
12. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania

zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.
Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości
Pouczenie
Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Termin złożenia informacji
W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.
PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Marek Pospieski (podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)
Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Korespondencję otrzymują

1. Adresat - elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną

1. Z-ca DIAS – Adam Barciszewski
2. Z-ca DIAS – Magdalena Graczyk
3. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
4. Z-ca DIAS – Anna Urbaniak-Schneider
5. Wydział Spraw Wierzycielskich i Rachunkowości Podatkowej (IEW)
6. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ)